

Vít'azné práce – „KOVÁČOVA BYSTRICA 2016“

POÉZIA - I. kategória (5. 6. 7. ročník ZŠ):

1. miesto: **Petra Pásztorová, Spojená škola, Svidník**

Môj domov

Domov je moja rodina,
tam sa to všetkom začína.
Je to môj ocko a moja mama,
Viem, že tam nikdy nie som sama.
Ja a moja sestra, keď sa hráme,
ľúbime sa aj hádame.

Domov je miesto,
kde ma babka čaká,
na buchty a rozprávky
ma stále zláka.
Domov sú starí rodičia,
tí ani za zlé nekričia.

Je to miesto,
kde večer čítam knihu
a mama povie:
„ Dobrú noc, už zhasni,“
a dá mi bozk na čelo.
Ráno, vždy keď vstávam,
ocko pohladká a pobožká ma.

Domov je miesto,
kde sme všetci spolu šťastní.
Domov je domov navždy.

Vietor

Vetříček maličký,
pohlad' mi ručičky,
nech sú vždy teplé
ako z rukavičky.

Vetrisko, chlapčisko,
Kade hvízdaš?
Počut' tvoje krásne piesne
až na močarisko.

POÉZIA - II. kategória (8. - 9. ročník ZŠ):

1. miesto: Miriam Jackaninová, Spojená škola, Centrálna 464, Svidník

Strácam sa vo vlastnom svete

Na krídlach vtákov odlietam
do krajiny nikoho a všetkých
Prežívam neopísateľné chvíle
a moje myšlienky naberajú farby dúhy

Za chrbtom mi ostáva len prázdnota
Pozriem sa vpred a nazriem do svojho vnútra
Vidím jasné lúče vyžarujúce priamo z môjho srdca
Celý svet mám ako na dlani

Všetko čo v sebe ukrývam
môj optimizmus môj zmysel života
všetky kúsky tejto magickej skladačky sa tu spoja
vytvoria niečo krásne

Niekde v diaľke vidím ako sa môj život začína meniť
Na mojej ceste sa objaví križovatka
Odtiaľto už kráčam s niekým
kto so mnou zostane už navždy
Vo vzduchu cítim vôňu medu

Predo mnou sa objaví búrka
Všetko moje šťastie mi pretieklo pomedzi prsty
a moje slová zanesie vietor tam
odkiaľ sa už nikdy nevrátia.
Nite môjho šťastia sa zamotali

Zabudnem na minulosť
Začnem sa na svoj život pozerat' cez čelné sklo
Ukryjem svoje trápenie do truhlice
a zatvorím ho na zámok

Počujem už iba tichý hlas
Strácam sa vo vlastnom svete
Vo vlastných myšlienkach
Len spoza mňa sa ozýva tichý plač.

Dotyk babieho leta

Som o krok bližšie k sieti tvojich dotykov.
Jemné objatie mi zahalilo tvár
Letím za šťastím, preč z mojich úkrytov
Krehký deň sa obrátil v prach

Vliala som si vieru do očí
Dušu si z prachu zdvihla
Rosa padala z ničoho
A babie leto viedla

Pieseň vetra mi dala smer
K spleti výšok a pádov
Zo skaly dolu stekali
Alebo stúpali nahor

Lístie sa vopred pohýna
Ochádza na temné miesta
Chlad sa už k dverám zakráda
Vpred je ta správna cesta.

Na skle kde hral sa vietor s farbami
Si zima na trón sadá
Prebrala žezlo jeseni
A tá chladnú hádanku skladá

Zaviala leto do prachu
kvety pod čiernu zem skryla
zanevrela na lásku zasiatu
Teplé dni zahubila

Dni i noci na brehu rieky sedávam
Pozerám do prázdna a dúfam že tam niečo je
Na jesennú škálu farieb vyčkávam
Nechcem aby myšlienky boli čiernobiele.

Som

Som tajomná bytosť
čo blúdi vo svete.
Cítim, že som tu zbytočná.
Nepredstieram bolesť, smútok, trápenie,
ale utápam sa vo vlastnej ľútosťi.

Presviedčam samú seba,
že plakať sa neoplatí.
Tvrším, že ma niekto oslobodí
od večnej samoty.
No srdce moje zvierá veľký žiaľ.
Dotýkam sa nebies
a v snoch odchádzam
z povrchu Zeme.

Prežívam radosť a v ríši snov blúdím.
No bojím sa, že sa rez prebudím.
Chcem v ríši snov ostať žiť,
Už nechcem utekať.
Chcem iba tu byť.

Dúfam,
že raz nájdem pokoj v duši.
Moje srdce však ostáva
na dne morskom.
A moja duša spanilá,
osudu a utrpeniu odpúšťa.

POÉZIA - III. kategória (SŠ):

1. miesto: Martin Fábry, SOŠ IT, Banská Bystrica

Tvoj príbeh

Lod' je najistejšia v prístave, ale nato ju nepostavili
často kráčame po hrane, často krát sme sa spálili
lietadlu v hangári nič sa nestane, nemá sa mu čo pokaziť
niekedy konáme prehnane a zabúdame na vzťahy
ako prasknutá pneumatika auta, ktoré nevie zastat'
sklamali sme blízkych párkrát, často boli na vážkach

je to cesta mnohokrát, pre niekoho príliš ľahká
aspoň tak zdá sa, kým nezistíš koľká práca
za tým sa skrýva, v akej neskorej hodine líha
o svojom sne sníva, na svet inak viac nevie sa dívať
to, čo miluješ, dáva krídla, každý deň nová výzva
potom každý pád, výprask, pokorne prijímaš

mnoho vzostupov a pádov, krás vzniknutých pod dlaňou
toľko chválenkárskych pávov, sa pýši celou tou pláňou
vidíš tisíce nevysvetliteľných javov, v krajine kríz
možno práve klamstvo je pravdou, sám sa pletie bič
každého skutky pod lampou, tieň vrhajú do nekonečna
svetlo nenájdeš u zradcov, tí čakajú, kým nebude svedka

spáchal to on, kráčal predsa za lepším dňom
on odťal strom a zarobil zaň pekný milión
nahovoril to dvom, oni to rozšírili davom
nakoniec sa potvrdilo, čo sa nestalo, sa stalo
čo odohráva sa za plátnom? povedz mi sám
kto, pozrie do tváre katom, aj keby jediný stál

osamotený blesk ktorý preťal búrku na dve časti
prekukol lesk, dokonale nastraženej pasci
taký je svet, každý nesie si svojich pár chýb
veď tam, kde sme, tam by sme mali byť šťastní
niekedy tichí, inokedy zase hlasní
znie v hlave stále a deň spraví vždy krajším

hovorí príbehy, pozná všetky, na žiaden nezabúda
jediný v nich nemá zmätky a vie, že čas vôbec neubúda
čas je v hlave ako radosť aj nárek, tak každé pranie
svoje opodstatnenie nájde, keď raz zaň zahorí plameň
ako veľkolepé eposy bájne, sú zhrnuté len na pár viet
celý príbeh je tvoje písanie, tak nehľadaj chorobu na liek

nahliadni do doby, keď jediný pohyblivý obraz bolo okno
nedbaj na osnovy, lebo sa zaradiš do davu stratených osôb

pamätaj, čím budeš odlišnejší, tým viac očí sa bude na teba upierať
ak budeš stále viac úprimnejší, veľa ľudí začne ďaleko odbiehať
pravda niekedy znamená strach a tak ako pred väzením uteká vrah
masky boja sa dňa, kedy budú musieť ukázať pravú tvár

prosím, nesmej sa, ak sa potom vrátiš naspäť sem
tu zabudli, že to je len hra, zabili svet, teraz plačú preň
dievčiny ako perie ľahké letia od včely ku včele
ktorá dotkne sa nežne, spraví jej život sladký ako med
ktorá len pichne ju hneď, bez oslovenia či poznania
s vodou zabudnú na smäd, nikomu o tom viac nevravia

tajomstvá ukryté pod povrchom, často pre dobro iných
koľkokrát zlý na oko, aby nespravili ďalšie chyby
skutočnosť je stále hlboko, raz ťa však prichýli
bez akýchkoľvek nárokov, z lásky, ktorá sa nemýli
odomyká putá otrokom, moru daruje nový prílív
často spoznáš aj po rokoch, krásu nevinnej víly

keď si prišiel, svet sa smial, lebo mal kto zdieľať ich bolesť
keď odideš, bude plakať, v skutočnosti nie preto, že je koniec
cesta ďalej stále čaká, nik z nás neoklame ten vzorec
úsmev na konci prekliatia, tak končí nepoznaná povest'
chaos sveta ťa zas zláka, bežíš ako divoké kone
tam, kde je obloha belasá, tam raz sám prekročíš more

PRÓZA - I. kategória (5. 6. 7. ročník ZŠ):

1. miesto: Miriam Veronika Minková, ZŠ s MŠ Š. Moysesova, Banská Bystrica

Misia v minulosti

(Prológ)

Máte radi pochmúrne a fádne dni, ešte k tomu v uliciach Florø? Nenávidím ich. No odkedy sa zrušil Kristiansund, je takýto deň úplne každý...

Zas školenie. A zas na tému „Začiatok 3. tisícročia nášho letopočtu“.

A keďže Flodhest obľubuje hlavne koniec 2. tisícročia, môžem sa naňho spoľahnúť, že polovicu dňa strávim počúvaním o nejakých aliantoch, nacistoch a o tých podobných hlúpostiach. Aha, ozaj... Flodhest je môj domáci robot. Učí ma všetko, nie tak ako v minulosti. Vtedy to bolo, ako hovorí Flod (tak ho zvyknem volať, keď sa mi nechce povedať celé jeho meno...), hlúpe. Rodičia svoje deti vychovávali. Predstavte si dnešných dospelých, ktorí by vychovávali svoje deti! No nie je to nenormálne? Okrem pôrodu mať na hlave ešte všetko ostatné - výdavky, výchovu a všetky tie starosti. Myslím, že aj keď niekedy cítim, že potrebujem spoznať mojich rodičov, to, že ľudia zverili výchovu detí do rúk robotov, bol dobrý nápad... Ale ešte k tomu školeniu: prečo neexistuje predmet „Náuka o budúcnosti“, alebo niečo podobné? Odpoveď už vlastne poznám. Ako viem, nikto okrem mňa sa nezaujíma o nejaké UFÁ, alebo podobné neidentifikovateľné objekty na oblohe. Počkať, koľko je hodín? Do kelu, o päť minút deväť. Flodhest sa bude na mňa naštvany... To nestíham ani teleportom... A prečo mám vlastne školenie v Styrerommete? Lebo Flod si myslí (ak robot dokáže myslieť), že trochu prechádzky mi v dnešných časoch nezaškodí. Dobre, priznávam, nemám ani 10, ani 20 venstrov, ale tučná nie som.

Uf, ešte chvíľu vydrž, Moddig Fryktlø, už iba 50 kortidov, a si tam...

Nie, nie a ešte raz nie! Prečo si Olivia nemôže vytlačiť vlastný rozpis tlačidiel?! Dobre, vyriešim to neskôr. Mám taký pocit, že to je toto... Alebo toto? Nie, určite je to červené. Píp! Prečo húka siréna?!

Idem nejako rýchlo na to, že mám pred sebou cestu dlhú iba kilometer...

Už viem... Cestujem v čase... Je to rýchlosť svetla. Čo?! Nikdy som nebola virkelighet...

Stará ulica, staré domy a ešte aj to oblečenie je také hnusné...

„Prepáč, môžem sa spýtať, v ktorom som roku?“ pýtam sa dievčaťa v hnusnom ružovom tričku s nápisom „Paris“.

„Si v poriadku?“ No chápete to? To sa jej ja môžem rovno spýtať, či je v poriadku, keď nosí takéto tričká!

„Áno, prečo? A pýtala som sa, ktorý je rok!“ No je hlúpa?

„2016. Si z budúcnosti alebo minulosti?!“

Ach, v minulosti sú ľudia naozaj divní...

„Mám taký pocit že z budúcnosti. Po vašom.“ No ako som sa presvedčila už veľakrát, pravdu sa neoplatí hovoriť. Viete čo spravila? Vytiahla ten staromódny mobil, o ktorom sme diskutovali jedno celé školenie s Flodom a volá... na psychiatriu!

Bránila som sa. Ale oni sú aj tak silnejší. Ležím na starej posteli a na pitie mi dali ČAJ! Nie je síce taký hrozný, za aký som ho považovala, ale predsa je to ten istý, ktorí pili čínski cisári. Tiež sme na túto tému mali zopár školení... Nemôžem uveriť, že pijem to isté, čo pili ešte takmer 4000 rokov predou mnou, a to hovorím o čase, do ktorého som sa dostala sama neviem ako.

Detský domov. U nás také niečo neexistuje. Je to tu príšerné. Najradšej by som použila tú našu silu Styrke a všetkých by som ochromila, ale to sa v tomto čase nedá, verte, skúšala som to už najmenej stokrát.

Ďalší horor: zajtra ma idú adoptovať! Vraj sa mám tešiť, sú to nejakí bohatí manželia, ale jediné, čo cítim, je nenávisť a bezmocnosť.

Nakoniec sa ukázalo, že nie sú takí zlí. Mama sa volá Natal a otčím Viktor. Sú síce, bohatí, ale dobrí, a radi dávajú na veldedighet po našom, podľa nich pre chudobných.

Zapísali ma do „školy“. Smiešne slovo, však? Basis je oveľa lepšie. Ľahšie si ho zapamätáte, a je aj krajšie. Ale aj basis sa u nás dávno nepoužíva. Keď ju zrušili, tak načo používať slovo?

Bola som dnes prvýkrát v ich basis, ale naozaj som to nečakala. Vôbec nie je blízka tej našej, myslím výzorom a tak. Nemajú školenia, ale takzvané „hodiny“. A tiež majú „Históriu ľudstva“, len sa to volá „dejepis“. Ako písanie o deji. Alebo o dejinách?

Prvé školenie je na tému „Nórsky jazyk a nárečia“. Musím sa niekoho spýtať, čo znamená slovo nárečie, lebo u nás niečo také neexistuje. Ach, prečo som len nepočúvala Flodhesta, keď o tom hovoril?...

Sedím v lavici s nejakou Helgou, ktorá nosí okuliare (celkom dobre si osvojujem ich názvy, nemyslíte?), ale okrem toho vyzerá pekne a je celkom milá. Predstavte si, povedala mi, že je z minulosti!

„Moddig, sadni si prosím vedľa Helgy, tam v zadnom rade!“, vraví mi Jakková. Je to naša učiteľka nórčiny. Aj tentokrát sa tu oplatilo držať sa pravidla „Neposudzuj knihu podľa obalu.“ Je síce pekná, ale nesmierne neprijemná a panovačná.

„Áno, slešna Jakková.“ odpovedám. Mám veľkú chuť jej vynadať do dumov a tým podobných vecí, ale určite by som išla k „riaditeľke“, a nie dobrovoľne.

„Ahoj, ja som Moddig, ale volaj ma Mod.“ predstavujem sa Helge tak, ako povedal Flodhest, že sa predstavujú v minulosti.

„Ja som Helga. Je milé spoznať tvoju tvár.“ žiarivo sa na mňa usmeje.

Naozaj čudné spôsoby, o tom sme sa neučili...

„Odkiaľ máš takú frázu? U nás a také nehovorí, znie to ako z polovice druhého tisícročia...“ poviem a až teraz si uvedomujem, že to znie hlúpo.

„Prezradím ti niečo, Mod. Ja som totiž... zo stredoveku. Nejakým spôsobom som sa preniesla časom. Moja mama bola slávna veštkyňa v Miláne. A raz... Vlastne už ani neviem, ako sa to stalo, ma asi nechtiac preniesla časom.“ povedala mi. Videla som, ako jej do očí nabehli slzy. U nás slzy neexistujú, ale viem, že kedysi existovali. To znamená teraz. V roku 2016.

„Ja... som z budúcnosti. Až na to, že neviem, ako som sa sem dostala, stalo sa. A teraz mi ostáva už iba čakať, kedy ma začnú pokladať za ešte väčšieho blázna, za akého ma pokladajú teraz. Je so mnou koniec.“

S Helgou dnes ideme do kina na nejaký film, ktorý sa volá Song of Ice. Neprezradila ma. Stredovekí ľudia sú čestnejší ako vyzerajú... A vôbec, zistila som, že spoločenstvo samého človeka je lepšie ako len tak, cez Facebook. Facebook. Viac sa mi páči naše slovo. No nie je krajšie Kjent ako Facebook?

Viete, zistila som, že mať rodičov, hoci aj nevlastných, je lepšie, ako mať robota. Tí sa vás spýtajú ako sa máte, či je všetko v poriadku a tak. A robot?

„Moddig, čo budeš robiť po školení 24. februára 3331, to je stred 8. týždňa?“

„Flod, prosím, prestaň. Naozaj ti nenaprogramovali inú formu rozprávania? Lebo mňa osobne to už nebaví!“ No koho by to bavilo?

„Slečna Moddig, môžem nahlásiť výmenu robota alebo robotného disku, ak sa vám niečo nepáči!“ A takto sa to potom končí: Flodhest sa mi začína vyhrážať, že vymení seba alebo svoj mozog, a mám po pečive...

PRÓZA - II. kategória (8. - 9. ročník ZŠ):

1. miesto: **Sára Slovíková, ZŠ, Moskovská 2, Banská Bystrica**

Duch

Pohreb mladej Viktórie bol skromný, priam pochmúrny. Dievčina bola chudobná a umrela veľmi mladá. Bolo to utešené dievča. Zlatisté pramene vlasov jej mätko ležali na chladných pleciach. Uhl'ovočierne oči mala zatvorené, predpokladalo sa, že už navždy. Pri pohrebe boli len dve osoby, hrobár a ona sama. Ešte bledšia kópia mŕtvol sa vznášala nad rakvou. Pri hrobe stála až kým neuvidela na mieste rakvy len zem. A tak sa vrátila domov, navždy opúšťajúc svoje pozemské telo.

O takmer sto rokov vstúpil do svojho nového domu mladý umelec Michael. Dom bol síce starý a pomaly chátral, no Michaela skutočne očaril. Netušil, či ho na kúpu domu zvedla veľká záhrada, či vyblednutý portrét mladej dámy na stene nad kozubom. Jej krásny mäkký pohľad akoby sledoval každý jeho krok. Z denníkov, ktoré našiel v dome zistil, že dievčinu zmárnia zákerná choroba. Nestihol sa však o nej dozvedieť viac, keďže denníky cez noc zmizli nevedno kam. Hľadal ich celé dni, no nebolo po nich ani stopy. Zúfalemu Michaelovi teda nezostávalo nič iné, len pravdu vyčítať z očí zlatovlásky na portréte.

A skutočne, jeho pohľad bol opätovaný. Neviditeľná Viktória nevraživo hľadela na muža. Nebol iný, než ostatní mužskí obyvatelia domu, dokonca ani tí, ktorých poznala za života. Mal krátko zostrihnuté vlasy, no bolo vidno, že si na nich nedáva záležať. Rovnako celý jeho zjav pôsobil veľmi neupravené. Vlasy aspoň spolovice zakryl veľkým klobúkom a staré oblečenie prikryl vcelku štýlovým kabátom. Niet pochýb, že sa v ňom skrýva istý šarm, no zatiaľ bol hlboko zakopaný kdesi v ňom. Jedine oči ho prezrádzali. Boli hlboké ako studne, žiarila v nich takmer nebadateľná iskierka. Vyrušovala ju jeho strnulosť. Už hodiny sedel a díval sa na jej nevydarenú podobizeň. Maliar ju chcel asi skrásliť aspoň po smrti. Vlasy na obraze boli dlhšie, oči mali žiarivejšiu farbu. Kiežby mohol vidieť jej pravý vzhl'ad, nepochybne by sa už v dome nikdy neukázal. Neznámy umelec vydržal sedieť až kým sviečka nezhasla. Vtedy si išiel ľahnúť.

Viktória sa rozhodla, že musí tohto muža dostať z jej domu čo najskôr. Táto noc, jeho prvá v dome, bola na to dokonalou príležitosťou. Dievčina zhadzovala v dome najrôznejšie predmety, vydávala tie najčudnejšie zvuky, no muž nevyzeral znepokojený. Vedela, že nespí, no akoby mu zvláštnosť domu ani nevadila. A tak si Viktória, snáď vyčerpanejšia než právoplatný majiteľ domu, sadla na krb a čakala do rána.

Ráno sa Michael rozhodol maľovať. Drsné ťahy štetcom vyznačovali línie ženských vlasov. Žena na jeho obraze vyzerala nadprirodzene ako víla. Samotnej Viktórii sa, samozrejme, zdal tento obraz prehnáný a nechutný. Muž bol zaiste bláznom a čochvíľa sa odsťahuje opäť preč. Celým svojím nadprirodzeným bytím sa tešila na ten deň. Chcela byť vo večnosti znova osamelá. No muž sa nedal tak ľahko zastrašiť. Zdal sa odvážnejším než boli muži pred ním, ale dúfala, že ho raz zlomí. No dni plynuli, muž naďalej spával pokojne a Viktória sa stávala čoraz zúfalejšou. Jednu noc, pozorujúc spiaceho muža sa z toľkého zúfalstva rozplakala. Nevedela svoj žiaľ kontrolovať, chcela, aby muž konečne odišiel a dal jej pokoj. Na jej počudovanie, plač, ako zistila, bol jediným spôsobom na jeho prebudenie. Keď začul ženské vzlyky, vyletel z postele ako nepríčetný. Zobral do rúk starý svietnik a prechádzal po miestnostiach obrovského sídla. Duchov sa nebál, chcel však zistiť, čo ho od jeho prist'ahovania tak vytrvalo trýzni. Nakoniec si zmorený sadol na kreslo pred krb. Dom prezrel skutočne pozorne, no i tak nič nenašiel. Hľadajúc stopy, beznádejne sa zadíval na obraz dievčiny. Bolo na ňom čosi nezvyčajné. Po jej tvári stekali kvapky vody. Podišiel teda k obrazu a snažil sa kvapky zachytiť. No pri dotyku jeho ruky sa kvapky vyparili.

„Kto si?“ zvolal Michael, keď si uvedomil stále neustávajúci plač.

Na odpoveď musel čakať veľmi dlho, no nakoniec sa jej dočkal.

„Ty ma počuješ?“ začul tenký hlások, ktorý akoby prichádzal spoza neviditeľnej steny.

„Samozrejme! Kto si?“ opýtal sa rozhorčene.

„Moje meno je Viktória...“

„Ako si sa sem dostala?“ surovo ju prerušil.

„Bývam tu už celých sto rokov. Odíd“,“ vyzvala ho.

„Nie! Je to predsa môj dom! Iste by sme tu však mohli bývať spoločne,“ neveril svojim vlastným slovám. Na to zaznel len dlhý povzdych.

„Ukážeš sa mi?“ skúsil to znova. „Prosím.“ Opäť dlhé ticho. Keď už si Michael začal nahovárať, že si to vymyslel, pred jeho očami sa mihla svetlá žiara. Neforemný flák sa pomaly tvaroval, až napokon uvidel samotnú Viktóriu.

Jej dlhé staromódne šaty akoby potvrdzovali jej slová. Boli celé biele, zľahka dotýkajúce sa podlahy. Tvár mala vyzíabnutú a bledú, akoby ju roky sužovala choroba. V očiach sa Michael skoro stratil. Boli to napokon oči, ktoré vídali tento dom celé storočie. Pohľad na ňu bol vskutku zvláštny. Michael sa nedokázal dívať na nijaké detaily. Vždy, keď sa snažil bližšie pozrieť na jej vlasy či tvár, rozmazali sa, akoby ani nikdy nejestvovali. Jej vlasy neboli zlaté ako na obraze, boli temer biele. Bez akéhokoľvek pohybu tam stála.

„Ako to, že tu stále si?“ opýtal sa trochu neslušne, za čo sa v mysli pokarhal.

„Neviem,“ hlesla. Jej hlas bol tichší než jarný vetrík, preto musel Michael dávať pozor na jej slová.

„Môžem ti nejako pomôcť?“

„Odíd.“

"Povieš mi tvoj príbeh?" opýtal sa trochu opovážlivo, keďže netušil, čo sa pred sto rokmi zastalo. Tú noc veru Michael spať nešiel. Hodiny počúval tichý hlások ducha dievčaťa, ktorý rozprával ten najsmutnejší príbeh, aký počul. Starostlivo opisovala každý malý detail, preto sa cítil, akoby to bol príbeh jeho samého. Rozpovedala mu o mužovi, ktorý ju týral, o jej matke, ktorá sa na jej slovách len smiala a jej dávno mŕtvom otcovi. Hovorila to s ľadovým pokojom, ktorý ho desil, no fascinoval. Dorozprávala až ráno. Príbeh sa skončil, pravdaže, tragicky. Michael sa cítil hrozne, hlavne kvôli vlastnej bezmocnosti. Ved' akoby mohol pomôcť niekomu, koho sa nedokáže ani dotknúť? Jestvuje snád' nejaký spôsob, akým by táto stratená duša mohla dosiahnuť vysnívaný pokoj? To nevedel, no prisahal sebe i jej, že na ten spôsob príde, aj keď by to malo trvať večnosť. Na okamih jej pohľad viditeľne zmäkol, aj hlas sa zdal hlasnejší. Tento magický moment však netrval dlho. O chvíľu jej oči opäť zahalil smútok. Potom zmizla.

„Viktória?“ zakričal Michael.

„Som tu,“ ozvalo sa v priestore. Michaela to upokojilo a dal sa do práce. O pár týždňov ho čakala jeho prvá výstava a ešte nemal takmer nijaké obrazy. Zobral teda svoje farby a maľoval. Maľoval dlho, skončil až niekedy v noci. Viktória v tichosti pozorovala celý proces maľovania. Až niekedy podvečer si uvedomila, že je to ona. Nebola to však ona za živa, ako sa poznala z portrétu nad krbom. Bola taká, ako si ju pamätal z ich včerajšieho stretnutia. Vyzerala choro, no bola stále pôvabná. Podozrievala ho z prikrášľovania niektorých detailov, no nemala si to ako overiť, keďže v zrkadlách sa nevidela. Pri maľovaní sa usmieval, jeho úsmev bol každou hodinou širší a šialenejší. No nebála sa ho. Ved' zažila už samotnú smrť a tento muž ju v tomto večnom stave aspoň dokázal rozveseliť. Šiel si ľahnúť až nadránom, strhaný a pološialený. Prvýkrát v tomto dome spal pokojne, bez vyrušenia.

Dlho však nespál. Myšlienka, že tento dom zdieľa s niekým neviditeľným, aj keď je tým niekým také utešené dievča, ho znepokojovala. Viktória akoby túto myšlienku vycítila, znova sa mu ukázala. Nesmelo sa na ňu usmial, aby ju trochu rozveselil. Tento pohyb tváre ju náramne prekvapil, snád' až vydesil. Nedokázala si ani spomenúť na posledný úsmev adresovaný jej. Aby si dokázala, že to už nezabudla, usmiala sa tiež. Zdalo sa jej to zvláštne a hlúpe, preto úsmev netrval dlho. Michael si ho však všimol. Jeho srdce akoby poskočilo, keď to uvidel. Bolo mu na chvíľu ľúto, že Viktória je mŕtva. Keby bola živou, nepochybne by ju požiadal o ruku. Ten pocit, keď sa naňho usmiala...

„Videla som, ako si ma namaľoval,“ začala.

„Páči sa ti ten obraz?“ nádej v jeho hlase bola priam citeľná.

„Nuž, myslím si, že si mnohé na mne prikrášlil.“

„Číry nezmysel! Namaľoval som ťa presne takú, akú ťa teraz vidím pred sebou.“ „Vieš, ja som tiež voľakedy maľovala,“ povedala.

„Skutočne? Ako by si teda namaľovala mňa?“ začudoval sa.

„Rozhodne nie tak pekne, ako ty mňa. Nie si totiž vôbec pekný,“ skonštatovala s jemným úškrnom.

Odvtedy sa rozprávali takmer stále. Michael bol rád, že jeho nežiadaná spolubývajúca je taká milá a krásna. Vedel, že s ním ostane, kým on ostane bývať v dome. Viktória sa zas tešila, že našla niekoho, kto nekričal a neutekal pri pohľade na ňu. Robila mu spoločnosť, keď maľoval, keď spal i pri návštevách. Od ich prvého stretnutia uplynulo niekoľko dní. No dni sa neskôr pretiahli na mesiace a mesiace, tie spolu tvorili celý rok. Pre Michaela to bola celá večnosť, no Viktórii sa to zdalo ako jeden deň. Boli si oporou a najlepšimi priateľmi. Ostatní ľudia Viktóriu však neboli schopní vidieť. Zistili to na večierku na počesť otvorenia Michaelovej výstavy. Všetci sa akoby prirodzene stránili miesta, na ktorom stála. Michael sa na ňu však celý čas díval, akoby sa chcel presvedčiť, že nie je len výplodom jeho šialenstva. No on vedel, že je skutočná. Celý život na ňu akoby čakal. Mnohé ženy oňho v ten večer prejavili záujem. Boli krásne, urodzené i bohaté. No on ich trpezlivo odmietal. Vysvetľoval, že už si svoju vyvolenú dávno našiel. Bola to práve Viktória, kto ho očaril. A bol to on, kto ju bol schopný vyslobodiť. Po večierku si ukonaný sadol do svojho obľúbeného kresla. Od ich prvého rozhovoru už uplynula taká doba... zdalo sa mu to ako celá večnosť. Cítil silnú potrebu dotknúť sa jej, pohľadiť jej žiarivé vlasy, pobožkať jej bledé pery. No vedel, že sa to nikdy nestane. Bol z toho úplne na dne. Chvíľami pomýšľal na samovraždu, no tušil, že city Viktórie by ochladli. Vážila si život než ktokoľvek iný. Smrť, podľa nej, bola krutá a smutná. No prežiť večnosť s ňou, tá myšlienka bola preňho veľmi lákavá... musel sa jej s citmi zdôveriť.

„Ach, keby som mohol..., požiadal by som ťa o ruku,“ vyhlásil dívajúc sa do tancujúcich plameňov v krbe. Zacítil jej pohľad. Jej oči boli striedavo šťastné a smutné. Sám na líci zacítil nežiadúcu slzu, ktorá mu smutne a tíško kynula dolu zmučenou tvárou.

„Aké by to bolo úžasné,“ hlesla. Myslela to úprimne, to vedel.

„Prerástlo nám to cez hlavu. Nikdy nebudeme môcť byť spolu,“ povedala medzi vzlykmi.

„Nezáleží na dotykoch. Chcem byť len s tebou. Milujem ťa,“ povedal Michael svojej jedinej láske. Tá sa prekvapene otočila. Plakala. Nevedel či od šťastia, či zármutku. Kto by to bol povedal, že nájde lásku svojho života až sto rokov po jej smrti?

„Aj ja ťa milujem,“ povedala a hodila sa mu do náručia. Zazdalo sa mu, že tentokrát ním nepreletela ako obyčajne, ale skutočne doňho narazila. S údivom ju objal. Pritisla svoje pery na jeho a už sa ničoho nebála. Viktóriine končatiny boli rozmazanejšie než inokedy, to si však nevšimla. Znova ho pobožkala, vášnivejšie než predtým. Skutočne ju zachránil. Už nebola pripútaná k zemi, k domu, v ktorom sa celé roky s takou železnou pravidelnosťou smutná zúfalo objavovala.

„Milujem ťa,“ zašepkala. A po tom sa navždy tíško rozplynula.

PRÓZA - III. kategória:

1. miesto: Katarína Krokošová, Súkromné konzervatórium, Zvolen

Fair play

(vlastná literárna tvorba)

Z pravého rohu sa ozval štrngot kľúčov. Najskôr len kľúče a až potom dunivé kroky. Aj dnes mala obuté bagandže s rozviazanými šnúrkami. Nikdy si ich nezaväzovala. Ani potom, čo stupila na rozviazanú šnúрку a hodila sa o zem. Na čele jej z toho navrela obrovská hrča, ktorú si prekryvala masťou ofinou. Vlasy mala ostrihané do zvláštneho tvaru. Sprava po pleciah a zľava na ježka. Hovorilo sa, že to preto, aby pôsobila ešte drsnejšie. Ruky jej zdobila modrina, ktorá každý deň rodila nové a nové deti. Tie, ktoré Barónka nikdy nemohla mať.

„Večera“ kľúčom otvorila mrežu. Vyšla som von a zabočila, tak ako vždy doprava. Všimla som si, že v kúte svietia oči. Podišla som bližšie a uvidela Coco. Pichala si ďalšiu dávku. Pozrela som sa na Barónku, ale ona len ďalej kráčala s pohľadom upreným vpred. Tak som sa otočila aj ja. Ilúzia je šťastie. Aj keď chvíľkové. V kuchyni som sa vyhýbala spoteným telám. Potom sa mi však zdalo, že sa oni vyhýbajú mne.

„Čo zíšaš?“ povedala Špiónka a dojedla špagety. Kečup, ktorý jej stekal po brade oblizla jazykom. Vzala som si tanier a začala jesť. Vo dverách sa zjavila Coco. Všetci stíchli a prebodávali ju pohľadom. Sadla si vedľa mňa. Pozerala som sa jej do očí, ale ona mne nie. Dávka už začala účinkovať.

„Čo je jej?“

„Čo by jej asi bolo. Myslíš, že je čistá?“

Mlčala som. Pozrela som sa do tých očí, ktoré videli všetko a zároveň nič. Vyzerala ako by plakala, ale nebola schopná žiadnej slzy. Ruky mala spotené, ale ľadové zároveň. Zacítila som zvláštny zápach. Bol to zápach moču.

„Debi sa včera obesila“

Chvíľu som sa ešte zmietala vo svojich myšlienkach, kým sa neobesili aj moje uši. Barónka nám to povedala s takým pokojom, ktorý by normálny človek pokladal až za necitlivosť. Ale väzenie je miestom, kde ani tá najhoršia veta, nebude najhoršou. A to sme sa tu naučili naozaj všetky. Najskôr sme sa pozerali len jedna na druhú a potom všetky spolu na Barónku. Zaskočilo to dokonca aj Špiónku. Ale nie natoľko, aby aspoň raz nedržala jazyk za zubami.

„No a čo. Skurvila si život.“

„Preto mi včera vravela, že čoskoro bude voľná, ale nikdy by mi nenapadlo, že.....“

„... že sa jej to podarí?“

„Áno!“

„Vždy si myslela, že je niečo viac, ale bola to taká istá kurva ako mi všetky. No čo, čo sa pozeráš. Myslíš si, že si lepšia. Vonku sa môžeš hrať na veľkú pani, ale tu si taká istá špina ako ja. Aj ty si len obyčajná vrahyňa!“

„Nie! To nie je pravda. A ty to dobre vieš. Ja som ho nechcela zabiť. Ale on by zabil mňa.“

„Jasné, najskôr by ťa pretiahol a potom zabil!“

„Presne tak!“

Pozrela som sa na Coco. Po líci jej stekala slza. Vyzerala tak nebezpečne a zároveň tak krehko ako by potrebovala tú najprísnejšiu ochranu. Ruky jej pokrývali jazvy, ktorými si očíslovala svoje trápenie. Žily mala navreté tak prudko, ako by jej každú chvíľu mali prasknúť. Chodila bosá. Nikdy sa neobúvala. Len dnes si obliekla červené pančušky, ktoré boli dôkazom jej ženskosti.

„Aj Coco je len obyčajná troska,“ dojedla a zápálila si cigaretu. Pozrela som sa na Barónku, ktorá sa ani nepohla. Živo si pamätám na chvíle, keď sa nám snažila energicky vysvetliť, že Fajčiť je zakázané. Potom tvrdila, že Fajčiť tu je zakázané! A dnes sa len opýta...

„Pripáliš mi?“

Situácia ma však prinútila zakročiť.

„Neponúkneš ma?“

„Chceš vyfajčiť?“ Špiónka si nadvihla tričko a vytiahla krabičku. Väzenie vás prinúti robiť veci, ktoré ste predtým odcudzovali. Z nefajčiara sa stáva fajčiar, z príležitostného závislák a zo závisláka už len...

„Coco, čo to robíš?“

V plameni sa odrážal jej úsmev. Aspoň raz som ju videla usmievať sa. Bola taká krásna.

„Šibe ti? Si už načisto drbnutá?“ schladila situáciu Špiónka. „Keď sa chceš zabiť, tak sa zabi. Ale nás nezabíjaj.“

„Lebo pôjdeš sedieť!“

Vybuchli sme do smiechu a dali sme tak Coco možnosť na druhú šancu.

Kým sme na to prišli, bolo už neskoro. Zrazu sa celý svet prudko rozžiaril. Svetlo sa dostalo do každého kúta. Aj do toho, v ktorom ešte pred chvíľou sedela Coco. Odrážalo sa v zrkadle okna až dovtedy, kým nevyhralo boj so závesom. Coco stála pri dverách a celá sa triasla. Nevedeli sme, čo robiť. Ani voda, nepomohla. Oheň bol smädný. Celkom smädný. Nenechal nám ani kvapku. Ani jediná možnosť zvlažiť si popálené pery. V prvú chvíľu nič necítite a až potom zrazu strašnú bolesť. Takú, s ktorou sa neoplatí bojovať, lebo súper je vopred víťazom. Vidíte svetlo, ktoré vás miluje. Ale vy nechcete skončiť v spotenom tele s prepletenými nohami. Počujete

praskanie, no nie je to praskot dreva, ale čerstvo narodeného popola.

Neviem, prečo sa nenaučili utekať. Ale tak rýchlo, aby nestihli zanechať stopy. Nevedeli kam? Mali sa pozrieť na moje. Kreslila som ich každý deň. A hlavne na ruky. Tie najlepšie vpíjajú bolesť. Potom hneď prestane. Máte chuť žiť? Aby sa mohla opäť vliať do potoka. A takto tečie po dňoch, aby sa začali rutinne opakovať. Až do ďalšej dávky ilúzie, v ktorej vytvoríte najkrajšie obrazy. Obrazy, ktoré vás nútia žiť dovtedy, kým nepochopíte, že život si zlomil nohy.

„Včera sme pri požiari prišli o Špiónku a Hanu.“

Prestaň plakať, Coco! Už nehorí!

Arkádia je skúška divákovho intelektu

(umelecko - publicistická tvorba)

Arkádia, hra anglicko-českého autora Toma Stopparda, je jedinečná z viacerých dôvodov. Už samotný názov odkazuje na transcendentálnosť celej hry. Vnímanie Arkádie ako bájnej zemi, záhrady či raja nás núti k porovnávaniu hry s Bibliou. Raj a *karnálne objatie*, teda hriech, sú jednoznačnými motívmi, ktoré Stoppard ešte umocňuje alúziami na svetové diela s biblickou tematikou (napr. barokové dielo *Stratený raj* od Johna Milтона). Využívanie výrazov z matematiky, fyziky či literatúry je odrazom preštudovania množstva materiálu, s ktorým autor pred napísaním hry pracoval.

Inscenácia *Arkádie* v Slovenskom národnom divadle v réžii Romana Poláka je v prvom rade výzvou pre samotných divákov. Poslednou uvedenou Stoppardovou hrou bola hra *Konečne slobodný!* v roku 2003. Náročnosť *Arkádie* spočíva už v jej zaradení do časového obdobia. Hra osciluje medzi 19. storočím, obdobím romantizmu a súčasnosťou. Postavy jednotlivých časových období sa nikdy nestretnú, čo však neznamená, že sa navzájom neovplyvňujú. Stoppard sa tiež venuje rozdielu slov *duševný* a *duchovný*, čo je aj jednou z hlavných tém. Kým *duševný* je vzťah Tomasíny a Septima, najmä v rámci vyučovania a *karnálneho objatia*, *duchovná* je téma *Arkádie*. Oscilovanie autora medzi jednotlivými témami (aj nuansami slov) môže byť odrazom jeho vlastného súkromného života (predčasná smrť otca, odsťahovanie do Anglicka, nehodnosť priezviska Stoppard a iné).

Vnímanie *Arkádie* ako historického územia v Grécku odkazuje na život hlavnej postavy, Goergea Byrona, ktorý síce v celej hre ako postava nevystupuje, no napriek tomu zjednocuje jednotlivé Stoppardove motívy. Byronov aristokratický pôvod, sympatie voči Grékom, ale aj motív púte (pustovníka) sú v *Arkádii* jasne čitateľné.

Scénografia (Pavel Borák) ponúka ilúziu panského sídla skoro až zámku v pozadí s oknami, z ktorých niektoré slúžia ako dvere. Nábytok nachádzajúci sa na scéne odkazuje na 19.

storočie, scéna sa však počas hry nemení. Orientáciu medzi jednotlivými obdobiami nám uľahčujú kostýmy (Sylvia Hanáková) jednotlivých postáv. Samotný dej sa však odohráva v Sidley Parku, ktorý môžeme vnímať ako anglickú verziu gréckej *Arkádie*. Hudba (Lucia Chuťková) umocňuje pokojnú atmosféru v aristokratickej rodine.

Úspech *Arkádie* je postavený na koncentrovanom herectve. Rovnocoennosť jednotlivých postáv síce môže viesť k monotónnosti inscenácie, avšak je na hercoch, aby vytvorili úsporným herectvom a presnou štylizáciou priestor pre vyniknutie zložitého textu a zároveň udržiavali tempo inscenácie.

Septimus Hodge (Robert Roth) síce vytvára dojem zásadového učiteľa nevšímajúceho si náklonnosť jeho žiačky Tomasíny, avšak neskôr sa dozvedáme o jeho sexuálnych pôžitkoch (napr. s pani Chaterovou). O láske sa vyjadruje vecne, mnohí by tvrdili, že až necitlivo (najmä keď ju prirovnáva k objímaniu hovädzieho boka). Zaujímavá je záverečná scéna, kedy má Tomasína pocit, že je konečne ten pravý čas na naplnenie jej lásky k Septimovi. Septimus je zároveň postavou priamo odkazujúcou na Byrona, keďže skupina vedcov vystupujúcich v hre tvrdí, že Hodge a Byron boli spolužiaci.

Tomasína Coverlyová (Alžbeta Imrichová/Jana Kovalčíková) je svedomitou študentkou zaľúbenou do svojho učiteľa. Zaujímajú ju podoby lásky, no pre ňu láska znamená túžbu po zakázanom (Septimus), teda po hriechu (opäť alúzie na Bibliu). Túžobne očakáva svoje sedemnásť narodeniny, kedy ju Septimus konečne naučí tancovať valčík.

Ezra Chater (Dano Heriban) vytvára dojem roztržitého básnika. Svojou výbušnosťou obhajuje česť svojej manželky, Septimus však zostáva pokojný, čím Chatera ešte viac provokuje. Pre skupinu vedcov pôsobí len ako doplnkový autor, ktorý sa počas svojho života stretol s Hodgom a Byronom. Venoval sa aj botanike, čím nám autor opäť pripomína vnímanie *Arkádie* ako záhrady.

Arkádiu - záhradu nám pripomínajú aj postavy Richarda Noakesa (Branislav Bystriansky) a Lady Croomovej (Zuzana Fialová). Lady Croomová je milovníčkou záhrad a prírody vôbec a Richard Noakes je záhradný architekt.

Hana Jarvisová (Petra Vajdová) pôsobí ako energická spisovateľka skúmajúca život Goerga Byrona (je autorkou knihy o Karolíne Lambovej, Byronovej milenke). Spolu s Bernardom Nightingalom (Tomáš Mašťalír) sa rozhodne pátrať po faktoch zo života aristokratickej rodiny, no hlavne z histórie Sidley Parku. Nightingal je vysokoškolský učiteľ, ktorý skúmaním faktov sleduje svoj vlastný úspech u študentov. Hana pátra po skutočnostiach, ktoré by mohli byť podkladom pre jej knihy. Rozdielnosť konania Nightingala a Hany je často dôvodom ich hádok.

Výraznou postavou je Gus (Lukáš Herc/Richard Labuda). Gus je pustovníkom a v inscenácii spája obe časové obdobia. Zaujímavým momentom je, keď prinesie jablko, ktoré ponúkne Hane (môžeme to vnímať ako pokúšanie Hany, sexuálny zámer je tiež zjavný, napriek výraznému vekovému rozdielu). Gusov strach z kriku môže tiež súvisieť s jeho pustovníckym životom (azda najmä s osamelosťou). Tiež ho vnímame ako zjavenie, ktoré nám opäť pripomína Bibliu.

Ďalším prvkom spájajúcim súčasnosť a minulosť je použitie korytnačky. Jej výskyt nám v závere hry objasňuje Bernard Nightingale, ktorý opisuje pustovňu obývanú pomätencom (Gusom), ktorý s nikým nehovorí (azda preto, že prišiel na veci, ktorým nikto nerozumie) a jeho jediným spoločníkom je korytnačka Plautus. Korytnačky sa však mohli dotknúť len deti (preto je Gus dieťa).

Tém, ktoré rozoberá Arkádia, je niekoľko. Téma vedy a poznania je jasne čitateľná z dialógu Hany a Valentína (Jána Koleníka). Vedecké fakty sú zrozumiteľné a jasné, pretože sú overené. Neznámym informáciám však nerozumieme a ich pôvodcovia sa veľakrát stávajú *pustovníkmi* v spoločnosti (resp. *básnikmi a bláznami*). Preto aj Augustus Coverly (Gus v súčasnosti) prehovorí až na záver, keď už má pocit, že mu ľudia rozumejú.

Záverečný valčík je Tomasíninou poslednou túžbou (v ten večer totiž zhorela vo svojej izbe) a Septimovou povinnosťou, Haninou vďakou a Gusovou odmenou. Tomasínina kresba, kde Septimus drží korytnačku Plauta je dôkazom, že Septimus a pustovník je tá istá osoba. Valčík je prienikom oboch časových období a zároveň dôkazom, že súčasný život je s tým minulým veľmi podobný.

Dúfam, že náročnosť Arkádie neodradí slovenských divákov. Pre mnohých bude totiž toto predstavenie intelligenčným testom.

Katarína Krokošová

Použitá literatúra:

KOVÁČ, P.: *Bulletin Činohry Slovenského národného divadla*. Bratislava : Slovenské národné divadlo, 2015, 128 s.

**ABSOLÚTNA LAUREÁTKA – Zvláštna cena primátora mesta Banská Bystrica
Jána Noska**

Ema Balážiková, Katolícke gymnázium Š. Moyses, Hurbanova 9, Banská Bystrica

Titulky

Oči ako britvy. Dve studené prázdne zrkadlá. Vzduch navôkol mi hovoril aby som odvrátila zrak. Kombinéza farby nočnej oblohy ma však lákala, aby som zostala. Vôňa ranného čaju a večerného vína sa objavila vždy, keď som sa pozrela do jedného zo zrkadiel. Poznala som ich ako staré vyšúchané tenisky, no zároveň boli cudzie ako nový rok.

Odkedy som tu sedela prešlo vzduchom veľa zbytočných no cenných pohľadov zároveň. V jednej minúte som cítila toho tak veľa. Chcela som tu zostať navždy. Chcela som čo najrýchlejšie utiecť. Chcela som, aby ma zastavil. Chcela som, aby na mňa kričal nech sa nikdy nevraciam. Nestalo sa nič z toho. Klamal mi.

-Prvá spomienka-

Starý známy deň, keď bolo vonku cítiť studený vzduch, pokosenú trávu a uvoľnené ráno. Jediné čo nebolo cítiť bol odchod. Zobrali ho a ja som kričala. Kričala som z plných pľúc, až kým sa obloha nepremenila na tmavý vlneý sveter a neposlala ma do prázdnej izby.

Mali sme len toľko času koľko povedali. Prach vo vzduchu sa víril. Natiahla som ruku smerom ku kombinéze a dúfala som, že uvidím v zrkadlách niečo iné ako svoj vlastný odraz. Chcela som vidieť, čo hovoria jeho spomienky. Ruky zostali známe a šepkali mi klamstvá, akoby chceli znovu cítiť pokosenú trávu. Vedela som, že sa im nepáči vôňa kameňa, vážnych pohľadov a ľútosti. Muselo to tak byť, pretože bol najlepším kamarátom klamstva a peňazí. Hltal dľaňami posledné pocity čerstvo vypratej bielizne a milých ranných úsmevov.

-Druhá spomienka-

„Chcel som ti dať viac!”
„Ja som nič nepotrebovala!”
„Viem, všetko som pokašľal.”
„Úplne všetko.”

Nemám nič. Mám len pocit čerstvo natretej steny a novej postele. Teraz chcel všetko on. Teraz on všetko potreboval. Teraz som sa ja rozhodla, že to pokašlem. V zrkadlách som sa videla ako ošúchaná hojdačka. Ruky som mala spustnuté, akoby som zostarla. Všetko navôkol zostarlo. Obloha sa rozhodla ísť do dôchodku tiež. Obliekala sa do šedých farieb. Dnes pripomínala slonovinu a zodratú koženú tašku, ktorú si zavesila na plece a predvádzala sa celý deň. Odkedy nedodržel sľub sa rána predĺžili a dni sa naťahovali ako čerstvá žuvačka. Večery boli nekonečné a chladné a boleli ako hlava po ťažkej noci.

-Tretia spomienka-

Sľuboval obyčajné veci. Vtedy nevedel, že ich už nikdy nedodrží. Bolo šero a on toho povedal tak veľa. Voňal ako neskorý večer, víno a teplý letný deň. Povedal, že by dal čokoľvek za to, aby boli večery dlhšie a rána pomalšie.

Vedel, že ruky si nebudú pamätať všetko. Dvere sa zavru a pocity odídu ako chladný vánok a vôňa kávy. To čo som si chcela pamätať ja, odišlo už dávno predtým. Všetko to odfúklo ako láskavec. Natiahol sa za mnou a známou dlaňou sa dotkol mojej tváre. V očiach sa mu na pár sekúnd namiesto zrkadiel objavila nočná obloha plná hviezd a ja som videla oblohu jasnejšie ako predtým. Kožená taška sa zmenila na novú rifl'ovinu. Odišlo to tak rýchlo ako to prišlo. Zažmurkala som. Z oka sa mi vykotúl'ala spomienka na všetko predtým. Predtým ako klamal a odišiel bez jediného slova.

-Štvrtá spomienka-

Vyzeral dobre.

„Kedy prídeš?”

„Prídem tak skoro ako sa bude dať.”

„Bude tam niekto koho poznám?”

„Nepodstatní ľudia.”

Vtedy som mala vedieť, že klame.

Klamal tak často ako si menil ponožky. Vždy čerstvé, voňavé klamstvo. Bol v tom naozaj dobrý. Cvičil si to pomerne dôkladne a rád. Prinútila som sa pustiť jeho ruku. Vedela som, že by ju chcel držať o niečo dlhšie. Naše pohľady sa hádali. Videla som ako mi vyčíta, že som ho pustila, že som taká krutá, že sa neusmievam, že mu odopieram to posledné na čom mu záleží.

-Piata spomienka-

„Nezvaluj to na mňa. Za všetko si môžeš sám.”

„Nesprávaj sa tak ku mne. Chcel som ti to povedať, no ty si ma nikdy nenechala.”

Mlčala som a dávala som mu priestor nech mi všetko rozpovie.

„Vedela si, že nie som dobrý. Vedela si, že to nebude ľahké.”

„Myslela som si, že viem čo robím.”

Odišiel po vlastných. Chcel byť víťaz, no skončil ako porazený. Odkráčal v tieni toho čo spravil. Ťahal sa za ním závoj nevy povedaného a nechával za sebou spúšť. Znovu ma chytil za ruku, no vtedy ho nasilu zdvihli. Vzduch preťal pocit sklamanania a náhleho odchodu. Sedeli sme jeden oproti druhému tak dlho a práve vo chvíli keď bol koniec som ho potrebovala najviac. Iskry v očiach mu vyhasli a zmenili sa späť na prázdne zrkadlá. Obloha sa zamračila, prach vo vzduchu sa zachvel.

-Posledná spomienka-

Dvere sa zavreli a ja som naňho už nedovidela.

Nepovedal ani slovo. Vzali ho preč s kovovými putami na zápästiach. Vedela som, že znova sa vrátim za vône kvitnúceho orgov'ánu.

Jednoducho som dúfala, že po záverečných titulkách bude niečo viac.